

Karl Johan Fossá, lækni á Tvøroyri:

Óforsvarligt

- Teir, sum hava gjørt hasa frágreiðingina, hava als ikki tikið við, at vit eru eitt oyggjasamfelag, sigur Karl Johan Fossá, annar kommunulæknin á Tvøroyri

Ráðgevandi nevndin viðvíkjandi heilsuverkinum í Føroyum mælir til, at tað verða kommunulæknarnir, sum í framtíðini røkja arbeiðið á sjúkrahúsum í Klaksvík og á Tvøroyri.

Tað í sær sjálvum er ikki nakað heilt nýtt, tí kommunulæknarnir á Tvøroyri arbeiða sum er á sjúkrahúsum har.

Men verður tað, sum nevndin mælir til, verður arbeiðið hjá kommunulæknunum bæði á Tvøroyri og í Klaksvík nógv øðrvísi enn nú, tí ætlanin er, at teir skulu hava efturútbúgving fyrri at verða einastu læknar á sjúkrahúsum.

Ikki eftirspurdur

Karl Johan Fossá, komm-

unulækni á Tvøroyri, heldur tað vera løgið, at ráðgevaði nevndin als ikki hevur tosað við kommunulæknarnar og við yvirlæknan um uppskotið, áðrenn tað varð sett á prent.

Karl Johan Fossá ávaraði herfyri í lesarabrevi móti broytingum við at flyta virksemd av teimum smáu sjúkrahúsum til Havnar.

- Tað bleiv, sum eg væntaði, og eg haldi hetta vera fullkomiliga óforsvarligt. Suðuroyggjin liggur so langt burtur frá Havnini, at hetta kann fara at kosta mannalív, verður tað sett í verk. Og bilgarn verður tað neyvan. Við havi skipanini verða yvirlæknalønir á sjúkrahúsum spardar, men tað fer at kosta minst slíkt at skula hava tyrlu við neyðugari manning. Hetta tykist vera ein umbering fyrri at flyta alt til Havnar. Sparing verður neyvan nøkur.

- Skuldu teir spart, kundi teir heilt niðurlagt sjúkrahúsin í Klaksvík og á Tvøroyri, sigur Karl Johan Fossá.

Løgið

- Eg haldi tað eisini vera løgið, tá teir ikki halda sjúkrahúsið klára tær stóru bløðingarnar, tá sagt verður í næsta setningi, at hetta kann bótast um við at geva starvsfólkunum eitt skeið.

Hatta er jú just tað sama, sum August Wang segði herfyri, og sum Høgni Jensen, sjúkrahússtjóri eisini hevur nevnt. Tað er til líkt til, at henda ráðgevandi nevndin hevur fylgt tilmælinum frá teimum, sigur Karl Johan Fossá.

Siggja ikki hini børnini

Honum dámar lítið ætlanina um, at allar barnakonur skulu til Havnar at eiga, tí so verður aftur sum í gomlum døgum. Tað er alt ov nógv at krevja, at konurnar skulu fara í góðari tíð til Havnar, tí nógvar hava børn frammanundan, og tey sleppa tær so ikki at siggja leingi, so vónaligt sum ferðasambandið er. Vit hava lagt okkum eftir at koma burtur frá heimaføðingum, tí trupulleikar kunnu stinga seg upp, men nú verður roknað við fleiri aftur.

- Hetta er eitt lítið sjúkrahús, men vit klára at loysa allar vanligar trupulleikar,

og tær barnakonur, sum hava onkrar komplikationir, verða altíð sendar til Havnar til kannningar, so metast kann um støðuna.

- Tað er fyrri mæt, sum hava teir gloymt, at vit eru eitt oyggjasamfelag, sigur Karl Johan Fossá.

randi

Gevið børnunum HJALM!

Børn duga ikki so væl at taka hendurnar fyrri seg, detta tey á súklu.

VERJIÐ HOVDIÐ!

Fordømingin av hvalaveiðuni er dupultmoralsk

Ein etisk meting, ið Peter Sandøe, formaður fyri djóraetiska ráðnum undir danska lögmláráðnum, hevur gjørt av hvalaveiði, sigur greitt, at hon er forsvarlig – ikki verri enn, tá djór verða slaktað

»Tað er ikki verri at veiða hval við granatharpun, enn tað er at slakta húsdjór á nútímans sláturvirkjum!«

Hetta er niðurstøðan í eina etiskari meting, gjørd er av umstríddu norsku hvalaveiðuni fyrri kortum.

Tað er danin Peter Sandøe, ið hevur gjørt metingina við stuðli frá Statens Humanistiske Forskningsråd. Peter Sandøe er heimspekingur og granskingarstipendiat við universitetið í Keypmannahavn. Umframt er hann eisini formaður fyri djóraetiska ráðnum undir danska lögmláráðnum.

Fyri egna rokning hevur hann sett sær fyrri at kanna tað nógva umstríddu norsku hvalaveiðuna eftir etiskum grunnsjónarmiðum, og niðurstøða hansara hevur vakt

miklan ans niðri.

Høvuðspunktið í etisku metingini er avlívingsmátin, ið verður brúktur. Teir upp til tíggu metrar longu hvalirnir fáa eina 50

kilo tunga harpun við granat í oddinum skotna inn í kroppin, aftan á at teir fyrst eru forfylgdur, so báturin kemur hvalinum so nær sum gjørligt – helst ikki

meira enn einar tíggu metrar frá hvalinum.

Tá harpunin hevur rakt og er granatin er sprongd, folda fyra fligg seg út, so hvalurin ikki sleppur leysur av harpunini.

Roknað er út, at hvalurin hevur í meðal um seks minuttir um at doyggja – tað kann taka bert tveir minuttir ella heilt upp til ein tíma.

Gongur skjótari á sláturvirkjunum

Í meting síni viðgongur Peter Sandøe, at henda avlívingsin ongantíð verður so skjót og effektiv sum á einum nútímans sláturvirkjum. Men hinvegin visir hann á, at húsdjór undir ferðingini til sláturvirkjið og undir handfaringini undan slaktinum verða viðfarin á slíkan hátt, at væl ber til at samanbera við hvalaveiði.

Eitt annað, Peter Sandøe eisini ger vart við, er máttin at veiða onnur djór, ið eisini verður brúktur niðri. Ikki er altíð, at eitt skotið reinsdjór ella ein skotin dunna verða funnin aftur, og tað kann valla kallast serliga humant, heldur hann.

Og sambært Peter Sandøe eru hvalir ikki nakað serligt – burtur sæð frá, at mong menniskju dáma teir væl og kenna seg stoyttan av teirri veiðu, ið fer fram.

Dupultmoralsk fordøming

Niðurstøðan hjá honum er, at meðan hvalaveiðan er fult forsvarlig, so heldur hann altjóða fordømingina verða dupultmoralska.

Hvalirnir eru eftir hansara sannføring ikki serliga intelligentir ella hava nakrar stórrar kenslur enn onnur djór, eitt nú grisar, neyt ella

onnur djór, ið verða dripin og veidd.

– Sum onnur djór hevur hvalurin rett til ikki at koma út fyrri óneyðugari líðing. Men hann hevur heldur ikki størri rett at livca, enn húsdjór hava, sigur Peter Sandøe.

– Geva vit hvalinum rættin til lív, eiga vit eisini at geva húsdjórnum hann – og so heldur eta plantum.

Føroyskt grindadráp fær fótin

Men hóast Peter Sandøe rættiliga tyðiliga verjur alla humana veiðu av djórum, so er hann ikki serliga nógv fyrri føroyska grindadrápinum, ið nærmast fær fótin frá honum.

Grindadrápið kann hann ikki verja, tí tað eru amatørar, ið stíla fyrri, og at tað ikki altíð fer fram við besta skilinum, men ofta er í so tilvildarlígt.

Norðmenn eru tó óivað sera glaðir fyrri etisku metingina hjá Peter Sandøe, ið kemur við sum ein 15 síðu langur kapítul í nýggjari norskarar bók um hvalaveiðu.

hj.

Peter Sandøe heldur ikki nógva um grindadráp, tí tað verður gjørt av amatørum. (Savnsmynd)

PC-spæl
FØROYA
TELDUBÚÐ

Dr. Jakobsensgøta 16
Tlf. 16010